

TĚŠÍNSKO

ročník 58 • 2015 • číslo 1

ČLÁNKY A STUDIE

- 3 **Zaniklý dřevěný kostel sv. Mikuláše v Šenově v historickém a kulturním kontextu**
David Pindur
- 27 **Obrazem k duši**
Těšínský řád sv. Jana z Boha a role malířských děl v jeho raně novověké působnosti
Veronika Chmelařová
- 39 **Viktor Rumpelmayer ve Slezsku**
Kapitola z dějin středoevropské architektury druhé poloviny 19. století
Pavel Šopák
- 47 **Dva příběhy z Muglinova (1905–1908)**
Dan Gawrecki
- 57 **Aleksander Ludwik Sułkowski**
IX. vlastník bílského fideikomisu
Grzegorz Madej

MATERIÁLY

- 73 **Instrukce pro tzv. vybranec z roku 1715**
Příspěvek k vojenským dějinám Těšínska
Martin Krůl – Jan Saheb

ROZMANITOSTI

- 89 Muzeum Těšínska v roce 2014 | Výroční zpráva | *Zbyšek Ondřeka*
- 100 Obnova větrných mlýnků na území Regionu Slezská brána | *Miroslav Lysek*
- 102 Za předním znalcem díla Petra Bezruče | Jiří Urbanec (1932–2014) | *Libor Martinek*
- 104 Vzpomínka na Vladimíra Knybla | *Eva Haltofová*
- 106 Skauti z Ivančeny | 70 let od popravy skautů z „Odboje slezských junáků“ v Těšíně | *Zbyšek Ondřeka*
- 107 Zajímavosti přírody Těšínska | „Naši“ obojživelníci | *Jiří Kupka*
- 109 Jazyk příhraničního mikrosvěta | Několik poznámek k nové publikaci | *Zbyšek Ondřeka*

Z NOVÉ LITERATURY (nejen) O TĚŠÍNSKU

- 121 Gojniczek, Waclaw: Urzędy ksiązzące i ziemskie w ustroju księstwa cieszyńskiego (1477-1653)
- 123 Kaiser, Vladimír – Patráková, Helena: Obrazové album ze života ústeckého archiváře Franze Josefa Umlaufa
- 124 Drobik, Andrzej (red.): Rozmowy o Śląsku Cieszyńskim
- 125 Jesenský, Miloš a kol.: Zborník z medzinárodnej etnografickej konferencie. Etnografia Kysúc a Tešínska
- 126 Jesenský, Miloš (ed.): Zborník Kysuckého múzea, 16/2014

CONTENTS

Volume 58 • 2015 • Number 1

ARTICLES & STUDIES

- 3 **Defunct wooden Church of St. Nicholas in Šenov within the Context of Culture and History**
David Pindur
- 27 **Through the Painting towards the Soul**
The Těšín Order of St. John of God and the Use of Paintings in its Activities in the Early Modern Era
Veronika Chmelařová
- 39 **Viktor Rumpelmayer in Silesia**
A Chapter from the History of Central European Architecture in the Second Half of the 19th Century
Pavel Šopák
- 47 **Two Muglinov Stories (1905–1908)**
Dan Gawrecki
- 57 **Count Aleksander Ludwik Sułkowski**
9th Owner of the Bielsko Fiduciary
Grzegorz Madej

MATERIALS

- 73 **Instructions for Border Guard conscripts from 1715**
A Study in the Military History of Těšín Silesia
Martin Krůl – Jan Saheb

VARIOUS

- 89 The Museum of Těšín Silesia in 2014 | Annual Report | *Zbyšek Ondřeka*
- 100 Renovation of Windmills in the Silesian Gate Region | *Miroslav Lysek*
- 102 Visit to the Prominent Expert of Petr Bezruč's Works | Jiří Urbanec (1932–2014) | *Libor Martinek*
- 104 Memory of Vladimír Knybl | *Eva Haltořová*
- 106 Scouts from Ivančena | 70 Years from the Execution of Scouts from "The Resistance Movement of Silesian Boy Scouts" in Těšín | *Zbyšek Ondřeka*
- 107 Attractions of Nature in Těšín Silesia | Our Amphibians | *Jiří Kupka*
- 109 Language of the Border Microworld | A Few Remarks to a New Publication | *Zbyšek Ondřeka*

FROM THE NEW LITERATURE ABOUT (not only) TĚŠÍN SILESIA

- 121 Gójniczek, Waclaw: Urzędy książęce i ziemskie w ustroju księstwa cieszyńskiego (1477–1653)
- 123 Kaiser, Vladimír – Patraková, Helena: Obrazové album ze života ústeckého archiváře Franze Josefa Umlaufa
- 124 Drobik, Andrzej (red.): Rozmowy o Śląsku Cieszyńskim
- 125 Jesenský, Miloš a kol.: Zborník z medzinárodnej etnografickej konferencie. Etnografia Kysúc a Tešínska
- 126 Jesenský, Miloš (ed.): Zborník Kysuckého múzea, 16/2014

REDAKČNÍ RADA

PhDr. Karel Bogar
prof. PhDr. Mečislav Borák, CSc.
prof. PhDr. Dan Gawrecki, CSc.
doc. PhDr. Blažena Gracová, CSc.
doc. PhDr. Dušan Janák, Ph.D.
prof. PhDr. Zdeněk Jirásek, CSc.
PhDr. Jaromír Kalus
prof. PhDr. Irena Korbelařová, Dr.
doc. PhDr. Pavel Kouřil, CSc.
PhDr. Karel Müller
doc. PhDr. Pavel Šopák, Ph.D.
Mgr. Jiřina Veselská

REDAKCE

Odpovědný redaktor: PaedDr. Zbyšek Ondřeka
Výkonný redaktor: prof. PhDr. Rudolf Žáček, Dr.
Tajemník redakce: PhDr. Radim Jež
Redaktor: PhDr. David Pindur, Ph.D.
Jazyková editace: Mgr. Lenka Ježová Bichlerová
Překlad resumé do anglického jazyka: Mgr. Lenka Mandryszová
Grafický návrh: Petr Tesař, UPGRADE CZ s. r. o., Ostrava
Odevzdáno do tisku: 15. 6. 2015
Vyšlo: 7. 7. 2015
Tisk: Printo, spol. s r. o., Ostrava

ADRESA REDAKCE

Muzeum Těšínska, p. o., Hlavní tř. 115/15, 737 01 Český Těšín
tel.: 558 761 216, fax: 558 761 223
e-mail: radim.jez@muzeumct.cz

Články v tomto periodiku jsou recenzovány nezávislými recenzenty.

Nevyžádané rukopisy, fotografie a kresby se nevracejí. Za obsahy článků zodpovídají autoři.
Při úpravě rukopisu je nutno řídit se pravidly zveřejněnými na adrese: http://www.muzeumct.cz/pokyny_pro_autory/.

Časopis lze zakoupit v pobočkách Muzea Těšínska: ve Výtavní síni v Českém Těšíně, ve Výtavní síni Musaion v Havířově, v Památníku životické tragédie v Havířově-Žitovicích, v Kotulově dřevěnce v Havířově-Bludovicích, ve Výtavní síni Muzea Těšínska v Jablunkově, ve Výtavní síni Muzea Těšínska v Karviné-Fryštátě, ve Výtavní síni Muzea Těšínska v Orlové-Lutyni, v Technickém muzeu v Petřvaldě a dalších partnerských institucích.

Rozšiřuje vydavatel. Předplatné nebo jednotlivá čísla si lze objednat na výše uvedené adrese či tel. č. 558 761 224.

Vychází dvakrát ročně, cena jednoho výtisku je 100 Kč, celoroční předplatné činí 200 Kč + poštovné.
Členové Klubu Muzea Těšínska získávají časopis v rámci ročního předplatného 250 Kč.

Na obálce: Puška těšínska – detail kolečkového zámku s vnějším napínacím perem,
kolem poloviny 17. století, Muzeum Těšínska

Identifikační číslo: ISSN 0139-7605

Evidenční číslo MK ČR: E 11319

Podávání novinových zásilek povoleno Oblastní poštou v Ostravě

č. j. 2726/92-P/1 ze dne 30. 11. 1992.

Vydává Muzeum Těšínska, příspěvková organizace zřizovaná Moravskoslezským krajem.

ISSN 0139-7605